

Právo a judikatúra v praxi

9 | 2024

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

- 1. K postúpeniu vecí a určení funkčnej príslušnosti vo veciach Registra partnerov verejného sektora**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Ndc/12/2024 zo dňa 19. 6. 2024
- 2. K nutnosti ustanovenia správcu dedičstva, ak ohľadom neho existuje spor a zahŕňa obchodný podiel; k rozsahu oprávnení správcu v súvislosti s podielom**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/24/2023 zo dňa 25. 4. 2024
- 3. Rozdelenie jedného nároku do množstva žalôb podaných súčasne ako šikanózný výkon práva**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/17/2023 zo dňa 25. 4. 2024
- 4. Pohľadávky podnikajúceho manžela vzniknuté v súvislosti s podnikaním, prostriedky na podnikateľskom účte a nevyplatené prostriedky zo sociálneho fondu nie sú samé osebe súčasťou BSM**
Rozsudok Krajského súdu sp. zn. 23Co/102/2022 zo dňa 21. 11. 2022
- 5. Pochybenie pri doručovaní 3. osobe nie je spôsobilé spochybniť správnosť preskúmaného rozhodnutia**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sžr/1/2020 zo dňa 28. 5. 2020
- 6. Náklady na vyhotovenie predžalobnej výzvy iným subjektom než advokátom ako príslušenstvo pohľadávky a určenie ich primeranej výšky**
Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 24Co/8/2023 zo dňa 31. 10. 2023
- 7. K primeranému zadostučineniu pre porušenie práv spotrebiteľa, ak bol spor o úhradu dlhu zastavený po podaní odporu spotrebiteľa pre nepodanie návrhu na pokračovanie**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 13CoCsp/31/2023 zo dňa 13. 9. 2023
- 8. K hornej hranici veku ženy pre náhradu nákladov na asistovanú reprodukciu zo zdravotného poistenia**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 6S/143/2016 zo dňa 30. 8. 2018
- 9. Ukončenie obchodnej činnosti ako dôvod, pre ktorý nemožno spravodlivo požadovať ďalšie zamestnávanie**
Rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 9CoPr/9/2023 zo dňa 10. 1. 2024
- 10. K preplateniu nájomného za prenájom náhradného vozidla poisťovňou za dobu od opravy poškodeného vozidla do jeho vydania autoservisom**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3Cob/94/2023 zo dňa 15. 11. 2023
- 11. K vzniku práva na odstúpné a k spôsobu výpočtu odstúpného po skončení zmluvy o obchodnom zastúpení**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/50/2022 zo dňa 29. 2. 2024
- 12. Poučenie ohľadom prechádzania cez cestu ako dostatočné výchovné pôsobenie na 8-ročné dieťa z hľadiska zbavenia sa zodpovednosti rodičov za škodu**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 25Co/31/2023 zo dňa 24. 1. 2024
- 13. K otázke náhrady škody za zmenu pozemku určeného na zastavanie na nezastavateľný v dôsledku zmeny územného plánu**
Rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 2Co/155/2022 zo dňa 11. 1. 2024
- 14. Možné budúce napojenie sa na inžinierske siete nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa pre nezrušenie podielového spoluvlastníctva**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17Co/109/2023 zo dňa 20. 3. 2024
- 15. K zodpovednosti za škodu, ak banka vydá PIN k platobnej karte úpadcovi napriek tomu, že jedinou osobou oprávnenou disponovať bankovým účtom je správca**
Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 4Cob/146/2022 zo dňa 25. 1. 2024

1. K postúpeniu veci a určeniu funkčnej príslušnosti vo veciach Registra partnerov verejného sektora

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Ndc/12/2024 zo dňa 19. 6. 2024

Anotácia:

Okresný súd Žilina, na ktorom sa viedlo konanie o uloženie pokuty podľa § 13 zákona o ZRPVS postúpil vec Krajskému súdu v Banskej Bystrici na rozhodnutie o opravnom prostriedku. Krajský súd v Banskej Bystrici vec postúpil Krajskému súdu v Žiline z dôvodu nepríslušnosti. Krajský súd v Žiline s postúpením veci nesúhlasil.

Právna veta:

Konanie o odvolaní proti rozhodnutiu Okresného súdu Žilina o uložení sankcie podľa § 13 ZRPVS je – vzhľadom na charakter príbuzný konaniu vo veciach obchodného registra – konaním, v ktorom je daná modifikovaná funkčná príslušnosť odvolacieho súdu podľa § 3 ods. 6 písm. a) CMP. Opačný záver by bol viedol k popretiu hlavného zámeru súdnej reformy, ako aj k popretiu zámeru špecializácie sudcov na túto agendu.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Postúpenie veci

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 161/2015 Z. z. – § 3 ods. 6 písm. a)
315/2016 Z. z. – § 13

2. K nutnosti ustanovenia správcu dedičstva, ak ohľadom neho existuje spor a zahŕňa obchodný podiel; k rozsahu oprávnení správcu v súvislosti s podielom

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/24/2023 zo dňa 25. 4. 2024

Anotácia:

V prejednávanej veci bola riešená otázka postupu registrového súdu pri zápise zmien údajov obchodnej spoločnosti v prípade, ak v konaní o dedičstve notár ako súdny komisár ustanoví správcu časti dedičstva vo vzťahu k správe obchodného podielu poručiteľa v obchodnej spoločnosti. Ďalej bola riešená otázka rozsahu oprávnení správcu časti dedičstva, či má oprávnenia spoločníka a či môže byť poverený aj výkonom práv konateľa ako štatutárneho orgánu obchodnej spoločnosti.

Právna veta:

- I. Výkon oprávnení dediča/dedíčov obchodného podielu ako spoločníka/spoločníkov spoločnosti bol počas dedičského konania zverený správkyni obchodného podielu implicitne. Explicitne bolo vymedzené oprávnenie spoločnosť zaväzovať navonok a rozhodovať o záležitostiach obchodného vedenia v rozsahu oprávnení konateľa, avšak v súlade s charakterom dedičského konania, v rámci ktorého bol tento neodkladný úkon vykonaný. Z uvedeného vyplýva, že správkynia obchodného podielu bola oprávnená rozhodovať napr. o schválení účtovnej závierky, rozdelení zisku a pod. Zmenu sídla však už nemožno považovať za úkon nevyhnutný.
- II. Správca časti dedičstva – obchodného podielu ustanovený za účelom umožniť činnosť spoločnosti počas dedičského konania, vykonáva poverenie v závislosti od predmetu činnosti konkrétnej obchodnej spoločnosti formou obvyklých úkonov. Pod obvyklými úkonmi sa v zásade rozumejú také, ktoré súvisia s platením alebo vyberaním nájomného, zabezpečovaním a platením nevyhnutných bežných opráv, sú nimi tiež platby zabezpečujúce chod podniku spoločnosti, ako nákup surovín, mzdy zamestnancov, poisťné, daňové povinnosti, etc. Vymáhanie pohľadávok spoločnosti procesnými prostriedkami, vrátane podávania žalôb, resp. exekučných návrhov, rovnako patrí do rámca oprávnení správcu.
- III. Nad rámec obvyklého hospodárenia sú posudzované investície, ktoré menia činnosť podniku, scudzenie alebo zaťaženie nehnuteľnosti.
- IV. Ustanovený správca dedičstva nie je oprávnený vykonávať úkony zodpovedajúce v plnom rozsahu oprávneniam spoločníka obchodnej spoločnosti, ani jej konateľa, keďže rozsah jeho kompetencie je obmedzený výlučne účelom daným dedičským konaním – udrжанím danej majetkovej hodnoty tak, aby táto mohla byť predmetom dedenia v podľa možnosti nezmenenom stave.
- V. Právne postavenie jediného nespochybniteľného dediča nie je dané napríklad v situáciách, v ktorých je sporný okruh dedíčov, je spochybnená platnosť závetu, je spochybnená dedičská spôsobilosť dediča, existuje spor ohľadne majetkovej podstaty, t.j. či obchodný podiel patrí do dedičstva a pod. V prípade existencie sporu v dedičskom konaní, ktorý súvisí aj s časťou dedičstva – obchodným podielom, sú v zásade vždy splnené podmienky na konanie súdneho komisára aj bez návrhu postupom podľa § 179 CMP, a to ustanovením správcu časti dedičstva – obchodného podielu.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Dedičské konanie, Obchodný podiel, Správca dedičstva

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 161/2015 Z. z. – § 179, § 182

3. Rozdelenie jedného nároku do množstva žalôb podaných súčasne ako šikanózný výkon práva

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/17/2023 zo dňa 25. 4. 2024

Anotácia:

Dovolateľ uviedol, že odvolací súd v odôvodnení napadnutého uznesenia nereagoval na námietku o šikanóznom výkone práva a porušení dobrých mravov tým, že došlo k rozdeleniu jedného nároku do množstva žalôb, podaných súčasne, čo dovolateľ považuje za zlomyseľné obťažovanie v rozpore s dobrými mravmi.

Právna veta:

K námietke dovolateľa o šikanóznom výkone práva a porušení dobrých mravov zo strany žalobcu tým, že došlo k rozdeleniu jedného nároku do množstva žalôb, podaných súčasne, čo dovolateľ považuje za zlomyseľné obťažovanie v rozpore s dobrými mravmi odvolací súd na okraj uvádza, že CSP v čl. 5 upravuje, že zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu. Súd môže v rozsahu ustanovenom v tomto zákone odmietnuť a sankcionovať procesné úkony, ktoré celkom zjavne slúžia na zneužitie práva alebo na svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, alebo vedú k nedôvodným prieťahom v konaní.

Právna oblasť: Občianske právo, Civilné procesné právo

Právny inštitút: Civilné konanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – čl. 5
40/1964 Zb. – § 3 ods. 1

4. Pohľadávky podnikajúceho manžela vzniknuté v súvislosti s podnikaním, prostriedky na podnikateľskom účte a nevyplatené prostriedky zo sociálneho fondu nie sú samé osebe súčasťou BSM

Rozsudok Krajského súdu sp. zn. 23Co/102/2022 zo dňa 21. 11. 2022

Anotácia:

Krajský súd Trnava v rozhodnutí ozrejmil, akým spôsobom možno v rámci vyporiadania BSM zohľadňovať finančné prostriedky na podnikateľskom účte jedného z manželov, zaplatené odplaty za tovary a služby a prostriedky zo sociálneho fondu. Aj na finančné prostriedky pochádzajúce z výkonu podnikateľskej činnosti treba striktnie aplikovať kritérium, v zmysle ktorého sú z BSM vylúčené veci, ktoré slúžia výkonu povolania jedného z manželov. V tomto zmysle teda podľa súdu musí platiť, že pohľadávky z podnikateľskej činnosti vrátane pohľadávky podnikateľa ako majiteľa podnikateľského účtu voči banke nemožno zahrnúť ako celok do BSM; takisto do neho nemožno zahrnúť sumu odplát zaplatených obchodnými partnermi podnikajúceho manžela. Súčasťou BSM je len výnos z podnikania.

Do BSM nepatria ani nevyplatené prostriedky zo sociálneho fondu, ktoré sa nachádzajú na tzv. fondovom účte. Tieto prostriedky majú špecifický účel a neslúžia na uspokojovanie potrieb rodiny. Sú určené na poskytovanie príspevkov zamestnancom a z tohto dôvodu teda ide o prostriedky slúžiace výkonu povolania toho z manželov, ktorý ako zamestnávateľ uvedený fond vytvoril.

Právna veta:

- I. Pohľadávky manžela – podnikateľa, ktoré vznikli v súvislosti s podnikateľskou činnosťou tohto manžela, samé o sebe nemožno zahrnúť do BSM. Do BSM nemožno bez ďalšieho zahrnúť preto ani takto získané prostriedky na podnikateľskom účte, ktoré tvoria pohľadávku majiteľa účtu voči banke. Prostriedky na podnikateľskom účte pozostávajú najmä z odplaty, ktoré dlžníci (klienti, odberatelia) poskytli podnikateľovi za jeho tovary a služby. Dodanie tovaru alebo poskytnutie služby je zjavne spojené s nákladmi, ktoré musí podnikateľ znášať. Tieto náklady spolu s maržou podnikateľa potom spravidla tvoria sumu zmluvne dohodnutej odplaty, ktorú podnikateľ účtuje svojim obchodným partnerom. Pokiaľ mu túto odplatu zaplatia, podnikateľ získa majetkovú hodnotu, ktorú ale nemožno považovať bez ďalšieho za súčasť BSM. Takýto postup by mohol neodôvodnene zvýhodniť druhého manžela najmä v prípade, keď by napriek kladným zostatkom na podnikateľskom účte celkové hospodárenie manžela – podnikateľa bolo stratové. Súčasťou BSM tak môže byť len výnos z podnikania manžela.
- II. Situácia je podobná aj, keď ide o sociálny fond, teda prostriedky na tzv. fondovom účte žalovaného, hoci prima facie by sa mohlo zdať, že to tak nie je. Sociálny fond sa vytvára povinnými a tzv. ďalšími prídelmi (§ 3 ods. 1 ZSF). Sociálny fond je síce účelovo viazaný (§ 7 ZSF), avšak kým príspevok z neho nie je vyplatený, prostriedky vo fonde patria zamestnávateľovi. Nielenže sociálny fond vytvára zamestnávateľ, ale aj príspevok z neho zamestnancom poskytuje on (§ 7 ods. 1 ZSF), takže je to zamestnávateľ, kto s prostriedkami fondu disponuje. Je nerozhodné, že účet, na ktorom sa prostriedky vo fonde vedú, označuje banka ako „fondový“. Napokon to, že sociálny fond nepredstavuje majetok zamestnancov, je zrejme aj z úpravy obsiahnutej v § 6 ods. 4 ZSF, z ktorej vyplýva, že ak dochádza k prechodu práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov podľa Zákonníka práce, nevyčerpaná časť fondu zodpovedajúca podielu prevádzaných zamestnancov sa prevedie na nového zamestnávateľa. Dôležité však nakoniec je, že hoci sú prostriedky v sociálnom fonde majetkom zamestnávateľa, teda by mohli patriť do BSM, skutočnosť, že sú určené na výplatu pre zamestnancov, znamená, že ich nemožno použiť na plnenie potrieb rodiny. Sociálny fond, ktorý je manžel ako zamestnávateľ povinný vytvárať podľa zákona a z ktorého musí poskytovať príspevky svojim zamestnancom, slúži na výkon podnikania (povolania) tohto manžela, a preto podľa § 143 OZ nepatrí do BSM.

Právna oblasť: Občianske právo, Rodinné právo

Právny inštitút: Spoluvlastníctvo, Vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 143, § 150

5. Pochybenie pri doručovaní 3. osobe nie je spôsobilé spochybniť správnosť preskúmaného rozhodnutia

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sžr/1/2020 zo dňa 28. 5. 2020

Anotácia:

Žalobca v spore namietal okrem iného aj nesplnenie zákonných podmienok doručovania rozhodnutí v rámci konania o pozemkových úpravách zo strany správneho orgánu. Žalobca ale nespochybňoval účinnosť doručenia listín a rozhodnutí vo vzťahu k svojej osobe.

Právna veta:

Aj prípadné pochybenie žalovaného pri doručovaní písomnosti tretej osobe nie je spôsobilé spochybniť správnosť preskúmaného rozhodnutia, keď žalobca, ako aktívne vecne legitimovaný subjekt na podanie tejto žaloby, by nesprávnym doručovaním tretej osobe nebol dotknutý na svojich právach, resp. právom chránených záujmoch.

Právna oblasť: Správne právo

Právny inštitút: Správne súdnictvo, Súdne preskúmanie rozhodnutí

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 162/2015 Z. z. – § 182 ods. 1 písm. e), § 190
330/1991 Zb. – § 10
71/1967 Zb. – § 24, § 25, § 25a, § 26

6. Náklady na vyhotovenie predžalobnej výzvy iným subjektom než advokátom ako príslušenstvo pohľadávky a určenie ich primeranej výšky

Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 24Co/8/2023 zo dňa 31. 10. 2023

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o priznanie peňažnej čiastky, v ktorom si žalobca v rámci príslušenstva uplatnil aj nárok na zaplatenie sumy vynaloženej z titulu úhrady odmeny spoločnosti za administratívne práce a vypracovanie predžalobnej výzvy. Súd prvej inštancie nárok nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia síce pripustil, že náklady spojené s uplatnením pohľadávky nemusia súvisieť len s právnymi službami; v danom prípade ale považoval odmenu vo výške zodpovedajúcej 24 % z vymáhaného dlhu za neprimerane vysokú.

Krajský súd Trnava rozhodnutie prvoinstančného súdu zmenil. Upozornil, že náklady spojené so zaúčtovaním pohľadávky nemožno považovať za náklady spojené s jej vymáhaním. Na druhej strane sa však priklonil k názoru, že náklady na vyhotovenie predžalobnej výzvy možno priznať aj vtedy, keď ju nevypracuje osoba podnikajúca podľa zákona o advokácii. Výška týchto nákladov by sa podľa jeho názoru mala pohybovať maximálne v intenciách medzi paušálnymi nákladmi na vymáhanie pohľadávky vo výške podľa nariadenia č. 21/2013 Z. z. a tarifnou odmenou, ktorá by za vypracovanie výzvy patrila advokátovi podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z.; v posudzovanom prípade sa súd priklonil k druhej menovanej alternatíve a náklady spojené s uplatnením pohľadávky priznal práve v sume tarifnej odmeny pre advokáta, pretože podľa jeho názoru lepšie spĺňala požiadavku ich primeranosti.

Právna veta:

- I. Právny poriadok SR pripúšťa možnosť účtovať za právne služby len advokátom. To však neznamená, že obchodnej spoločnosti, ktorá má v predmete podnikania o.i. administratívne služby ... nemôžu v súvislosti s vyhotovením výzvy na zaplatenie pohľadávky vzniknúť žiadne náklady. Takéto náklady môže zahŕňať poštovné, náklady spojené so mzdou povereného pracovníka, prípadne iné hmotné náklady súvisiace s administratívnou činnosťou, v praxi je ich však takmer nemožné vyčíslieť.
- II. Nemožno súhlasiť so žalobcom v tom, že pojem „náklady spojené s vymáhaním“ je potrebné vykladať extenzívne tak, aby zahrňoval aj náklady vynaložené na účtovníka, ekonóma či administratívnu spoločnosť, ktorá vystavila výzvu na zaplatenie. Náklady spojené so zaúčtovaním pohľadávky veriteľa v účtovníctve sú nákladmi spojenými s vedením účtovníctva a nie s uplatnením pohľadávky.
- III. Pre účely posúdenia otázky primeranosti týchto nákladov je preto potrebné vziať do úvahy pomyselné mantinely, ktoré upravujú normy slovenského právneho poriadku stanovujúce výšku náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v obdobných prípadoch. Najbližšie z hľadiska vyčíslenia primeraných nákladov za výzvu na zaplatenie pohľadávky je vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov.
- IV. Obdobne aj cit. § 2 nariadenia vlády č. 21/2013 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka, podľa ktorého je výška paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky podľa § 369c ods. 1 zákona je 40 eur jednorazovo bez ohľadu na dĺžku omeškania.
- V. Po zohľadnení kritéria primeranosti nákladov na vymáhanie pohľadávky patrí náhrada týchto nákladov v sume, ktorá by zodpovedala nákladom spojeným s vymáhaním pohľadávky, keby na tento úkon poveril advokáta (teda vo vyššej sume, ako pripúšťa nariadenie vlády č. 21/2013 Z. z.), pretože vyhláška o odmenách advokátov odzrkadľuje z hľadiska primeranosti rozsah vzniku nákladov najadekvátnejšie.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Veci a práva

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 121 ods. 3

7. K primeranému zadostučineniu pre porušenie práv spotrebiteľa, ak bol spor o úhradu dlhu zastavený po podaní odporu spotrebiteľa pre nepodanie návrhu na pokračovanie

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 13CoCsp/31/2023 zo dňa 13. 9. 2023

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní o primerané finančné zadostučinenie z titulu porušenia spotrebiteľských práv. Žaloba spotrebiteľa bola odôvodnená tým, že žalovaný poskytovateľ úveru voči spotrebiteľovi podal žalobu na vymoženie dlžnej čiastky z nesplneného úveru. Po podaní odporu spotrebiteľa žalovaný nepodal návrh na pokračovanie v konaní, čo malo za následok jeho zastavenie. Súd prvej inštancie primerané zadostučinenie priznal. Žalovaný sa v odvolaní bránil, že predpokladom pre priznanie zadostučinenia je porušenie práva spotrebiteľa; v jeho veci ale súd rozhodujúci vo veci o vymožení čiastky z úveru, ktorej výsledkom bolo zastavenie konania, nijaké porušenie nekonštatoval. Zastavenie konania bolo podľa názoru poskytovateľa úveru výlučne procesnej povahy a nemožno z neho vyvodzovať závery ohľadom porušenia spotrebiteľských práv.

Právna veta:

Pokiaľ by spotrebiteľ nepodal odpor voči platobnému rozkazu, ktorý mu bol doručený, takýto platobný rozkaz by sa stal právoplatným a bol by titulom pre výkon rozhodnutia, čo by nepochybne negatívne ovplyvnilo majetkovú sféru žalobcu. Nemožno súhlasiť so záverom, že meritórne nebolo vyslovené to, či predmetná úverová zmluva je bezúročná a bezpoplatková, resp. platná alebo neplatná. Pokiaľ mal žalovaný za dôvodné preukazovať tieto skutočnosti, mohol pokračovať v pôvodnom konaní podaním návrhu na pokračovanie vo veci, čo však neučinil, čím jednoznačne zavinil situáciu, kedy bol spotrebiteľ úspešný a svojím aktívnym konaním pred súdom (podaním odporu) splnil podmienku vzniku nároku na primerané finančné zadostučinenie. Nemožno priznať dodávateľovi možnosť, aby tento sa obrátil na súd, vyčkávajúc prípadnú pasivitu spotrebiteľa a v opačnom prípade by sa snažil vyhnúť povinnosti zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Takéto konanie je v rozpore s princípmi ochrany spotrebiteľa a je v rozpore s cieľom, ktorý bol sledovaný pri prijímaní ustanovení o primeranom finančnom zadostučinení. Práve cieľom tohto inštitútu je odradiť a zároveň sankcionovať dodávateľa v spotrebiteľských veciach, aby sa domáhal súdnou cestou svojich nárokov bez prípadnej sankcie v prípade, že nie je úspešný.

Právna oblasť: Občianske právo, Ochrana spotrebiteľa

Právny inštitút: Práva spotrebiteľa

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 250/2007 Z. z. – § 3 ods. 5
307/2016 Z. z. – § 14 ods. 1, ods. 2

8. K hornej hranici veku ženy pre náhradu nákladov na asistovanú reprodukciu zo zdravotného poistenia

Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 6S/143/2016 zo dňa 30. 8. 2018

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané na základe žaloby Generálnej prokuratúry SR podanej proti Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou v súvislosti s rozhodnutím, ktorým bola riešená úhrada nákladov cezhraničnej zdravotnej starostlivosti poskytnutej v inom členskom štáte spočívajúcej vo výkone asistovanej reprodukcie. Jadrom sporu sa stala otázka, či je podľa formulácie slovenskej právnej úpravy pre preplatenie nákladov na umelé oplodnenie rozhodujúce dovŕšenie 39. alebo až 40. roku veku života ženy.

Krajský súd Bratislava s odkazom na zásady ústavne konformného výkladu právnych predpisov uviedol, že pokiaľ predpis používa len spojenie „do 39. roku veku“, ktoré umožňuje dvojaký výklad (aj do dovŕšenia 39. roku, aj do dovŕšenia 40. roku veku), bude potrebné s ohľadom na zabezpečenie plnohodnotnejšej realizácie ústavou garantovaného práva ženy na bezplatnú zdravotnú starostlivosť v medziach zákona uprednostniť výklad, ktorý je k dotknutej fyzickej osobe a rozsahu jej práv priaznivejší. Takýto výklad je potrebné prijať aj s ohľadom na skutočnosť, že v SR nebola s prihliadnutím na etické zásady určená maximálna veková hranica na výkon asistovanej reprodukcie.

Právna veta:

Pokiaľ zákon uvádza „do 39. roku veku“ a nešpecifikuje presne, či má namysli „deň dovŕšenia 39. roku života“ alebo vek, kedy ešte žena nedovŕšila 40 rokov života, alebo má na mysli vek 38+364 dní, nemožno za tým automaticky vidieť úmysel zákonodarcu vylúčiť z úhrady ženy, ktoré už dovŕšili 39. rok, ale nedovŕšili ešte 40. rok veku. Argumentácie žalobcu, že jeho výklad je jediný logický a nepripúšťa žiadnu inú alternatívu nie je správny.

Právna oblasť: Správne právo, Zdravotníctvo

Právny inštitút: Verejné zdravotné poistenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 777/2004 Z. z. – Časť V
577/2004 Z. z. – § 3 ods. 9

9. Ukončenie obchodnej činnosti ako dôvod, pre ktorý nemožno spravodlivo požadovať ďalšie zamestnávanie

Rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 9CoPr/9/2023 zo dňa 10. 1. 2024

Anotácia:

Súd rozhodol, že od žalovaného zamestnávateľa nemožno spravodlivo požadovať, aby žalobcu od 1.7.2019 naďalej zamestnával. Žalovaný zamestnávateľ uviedol, že z vykonaného dokazovania, predložených listinných dôkazov, dohôd o skončení pracovného pomeru, registračných listov, mesačných výkazov poistného a príspevkov, výpoveďou svedkov bolo preukázané ukončenie činnosti žalovaného, jeho výroby, lebo došlo k odstaveniu výrobnéj linky, čo bolo aj dôvodom pre ukončenie zamestnaneckých pomerov.

Právna veta:

Ukončenie obchodnej činnosti spoločnosti spadá medzi také dôvody, ktoré znemožňujú zamestnávateľovi prideľovať zamestnancovi prácu, teda je odôvodnené rozhodnúť o tom, že od zamestnávateľa nemožno spravodlivo požadovať ďalšie zamestnávanie zamestnanca napriek predchádzajúcemu neplatnému skončeniu pracovného pomeru.

Právna oblasť: Pracovné právo

Právny inštitút: Skončenie pracovného pomeru

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 311/2001 Z. z. – § 79 ods. 1

10. K preplateniu nájomného za prenájom náhradného vozidla poisťovňou za dobu od opravy poškodeného vozidla do jeho vydania autoservisom

Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3Cob/94/2023 zo dňa 15. 11. 2023

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o zaplatenie peňažnej čiastky, ktorá predstavovala rozdiel medzi reálne poskytnutým poistným plnením a skutočnými nákladmi na nájom náhradného vozidla. Poisťovňa zastávala stanovisko, že náklady možno priznať len do dňa, v ktorom bola ukončená oprava vozidla. Žalobca však namietol, že opravené vozidlo bolo možné reálne užívať až v dobe, keď mu ho autoservis vydal. K vydaniu však došlo až v nadväznosti na doručenie krycieho listu zo strany poisťovne autoservisu (teda až v okamihu, keď autoservis získal garanciu úhrady nákladov za opravu). Súd prvej inštancie nárok nepriznal s odkazom na skutočnosť, že nájom náhradného vozidla je účelný len do opravy vozidla a nevydanie vozidla autoservisom z dôvodu čakania na informáciu o úhrade opravy dobu účelnosti nájmu nepredlžuje.

S týmto názorom však nesúhlasil Krajský súd Bratislava ako odvolací súd. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal okrem iného na skutočnosť, že poškodený nemusí mať čiastku zodpovedajúcu nákladom na opravu vozidla k dispozícii – termín jej úhrady je teda závislý od postupu poisťovne. Vzhľadom na to, že poškodený nemôže užívať svoje vozidlo až do doby jeho vydania, sú podľa súdu náklady na nájom náhradného vozidla účelne vynaložené nie do opravy vozidla, ale až do vydania opraveného vozidla zo strany autoservisu. Rozdielne (a nevýhodnejšie pre poškodených) posudzuje danú záležitosť napr. Krajský súd v Žiline (sp.zn. 7Co/187/2022).

Právna veta:

- I. Za opodstatnenú dobu prenájmu náhradného vozidla je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné považovať dobu do vybavenia poistnej udalosti v rozsahu náhrady nákladov za opravu poškodeného vozidla, pričom táto poistná udalosť je v zmysle § 11 ods. 6 a 7 zákona č. 381/2001 Z. z. vybavená skončením šetrenia, oznámením výšky poistného plnenia poškodenému a poskytnutím plnenia v zákonom stanovenej lehote. V prípade opravy poškodeného vozidla autoservis po vykonaní opravy vydá vozidlo len až po zaplatení ceny opravy alebo je možné (v prípade platného PZP) požiadať poisťovňu o vydanie krycieho listu preukazujúceho „prísľub“ poisťovne, že opravu vozidla zaplatí. Uvedená obchodná zvykosť autoservisov je odvolaciemu súdu známa z vlastnej činnosti. Poškodený v prípade platnej poistenej zmluvy využije možnosť poskytnutia záruky poisťovne uhradiť cenu opravy vo forme krycieho listu (nemožno nútiť poškodeného aby sám zaplatil cenu opravy a následne uplatnil nárok u poisťovne). Je potrebné tiež zdôrazniť, že pokiaľ nie je faktúra servisu za opravu uhradená, poškodený nemôže svoje vozidlo užívať a jeho obmedzenie spôsobené poistnou udalosťou stále trvá. Nie je tiež bez významu, že predmetná oprava poškodeného motorového vozidla stála 5.092,16 EUR, ktorú poškodený nemusí mať v deň vystavenia faktúry k dispozícii. Ukončením nájmu v deň vystavenia faktúry a odovzdaním náhradného vozidla by sa poškodený dostal do situácie, že zostane prakticky bez vozidla až do ukončenia likvidácie.
- II. Je potrebné považovať za účelnú dobu nájmu náhradného vozidla od momentu kedy bolo vozidlo prijaté do opravy až do momentu jeho vydania poškodenému ... a to za predpokladu, že dobu nájmu úmyselne alebo z nedbanlivosti poškodený nepredlžil svojim úmyselným konaním alebo nedbanlivosťou.

Právna oblasť: Občianske právo, Poisťovníctvo, Záonné poistenie, Zmluvné poistenie

Právny inštitút: Náhrada škody

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 381/2001 Z. z. – § 4 ods. 2, § 11 ods. 7, § 15 ods. 1

11. K vzniku práva na odstúpné a k spôsobu výpočtu odstúpného po skončení zmluvy o obchodnom zastúpení

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/50/2022 zo dňa 29. 2. 2024

Anotácia:

V prejednávanej spore sa žalobca žalobou domáhal zaplata 492 588,73 eura titulom zaplata odstúpného po skončení Zmluvy o obchodnom zastúpení uzatvorenej medzi žalobcom ako obchodným zástupcom a žalovaným ako zastúpeným. Žalovaný doručil žalobcovi oznámenie o zrušení oprávnenia obchodného zástupcu vykonávať obchodné zastúpenie a následne žalovaný listom od zmluvy odstúpil. Žalobca zaslal žalovanému návrh na mimosúdne urovnanie a oznámil mu svoj nárok na odstúpné. Súd posudzoval vznik práva na odstúpné a spôsob jeho výpočtu po skončení zmluvy o obchodnom zastúpení.

Právna veta:

Provízie, ktoré obchodný zástupca stráca, je potrebné považovať za provízie, ktoré by obchodný zástupca hypoteticky získal z obchodov uzatvorených so zákazníkmi, ktorých obchodný zástupca získal počas trvania zmluvy o obchodnom zastúpení alebo s ktorými podstatne rozvinul obchod počas trvania zmluvy o obchodnom zastúpení, pokiaľ by vzťah zo zmluvy o obchodnom zastúpení naďalej trval.

Pri výpočte odstúpného je potrebné vychádzať z kritérií vymedzených v § 669 ods. 1 písm. a) OBZ a zistenú sumu odstúpného následne korigovať v súlade s kritériami uvedenými v § 669 ods. 1 písm. b) OBZ a maximálnou výškou odstúpného uvedenou v § 669 ods. 2 OBZ.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Zmluva o obchodnom zastúpení

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Z. z. – § 669

12. Poučenie ohľadom prechádzania cez cestu ako dostatočné výchovné pôsobenie na 8-ročné dieťa z hľadiska zbavenia sa zodpovednosti rodičov za škodu

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 25Co/31/2023 zo dňa 24. 1. 2024

Anotácia:

Žalobkyňa si uplatnila voči žalovaným nárok titulom zodpovednosti za škodu spôsobenú ich maloletým synom, ktorého nežalovala, čím ho z uplatňovania spoločnej zodpovednosti za škodu s rodičmi vylúčila. Preto súd skúmal, či sa rodičia nezbavili svojej zodpovednosti v prípade, ak nezanedbali náležitý dohľad.

Právna veta:

Žalobkyňa tvrdila, že žalovaní svojho syna vôbec nemali pod kontrolou (a to dlhší čas), keď vo veku 8 rokov bol bez dozoru ponechaný na voľný pohyb po obci, a to ešte na bicykli, vzhľadom na vek dieťaťa neodôvodnene spoliehali, že sa bude bicyklovať v skupine s kamarátmi a iba na miestach mimo hlavnej cesty, pritom dovtedy syna nepovažovali za spoľahlivého na to, aby sám chodil po obci a cez cestu, a preto mu vždy zabezpečovali na ceste do školy a zo školy doprovod dospelej osoby a nikdy nechodil zo školy a do školy sám. Ihrisko bolo niekoľko stoviek metrov od domu žalovaných, ktorí boli doma, a títo nemali absolútne prehľad o tom, kde sa ich syn reálne nachádza a čo práve robí. Preto sa nemohli zbaviť zodpovednosti tým, že uviedli, že svojho 8-ročného syna údajne poučili, že nesmie ísť na hlavnú cestu, bez reálnej kontroly, či toto bude ich synom dodržané. K uvedeným tvrdeniam odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že maloletý škodu nespôsobil ani na ihrisku ani pri bicyklovaní. Z obsahu spisu vyplýva, že škodu spôsobil ako chodec s bicyklom, ktorý tlačil pri prechádzaní cesty. Navyše z vykonaného dokazovania nevyplynuli žiadne skutočnosti nasvedčujúce problémovému správaniu maloletého v minulosti, ktoré by odôvodňovalo zvýšený dohľad rodičov. Odvolací súd, zhodne so súdom prvej inštancie, považuje poučenie za dostatočné výchovné pôsobenie na maloleté 8-ročné dieťa.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Náhrada škody

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 422

13. K otázke náhrady škody za zmenu pozemku určeného na zastavanie na nezastavateľný v dôsledku zmeny územného plánu

Rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 2Co/155/2022 zo dňa 11. 1. 2024

Anotácia:

Žalobcovia sa domáhali zaplattenia 166 142,97 eura titulom náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci s odôvodnením, že obec nezákonne postupovala pri prijímaní zmeny územného plánu, a týmto postupom im vznikla ako vlastníkom pozemku škoda v dôsledku znemožnenia realizácie ich podnikateľského zámeru na pozemkoch pôvodným územným plánom určených na výstavbu cesty, rodinných domov a verejnej zelene.

Právna veta:

- I. Zásada legitímnych očakávaní nie je prenosná do procesu prijímania zmien a doplnkov územného plánu. Je potrebné zohľadniť a vychádzať z toho, že všeobecne záväzné nariadenie (VZN) prijaté obcou o zmene územného plánu je síce správnym aktom s konkrétne určeným predmetom, vzťahuje sa na určitú konkrétnu situáciu, ale okruh jeho adresátov je vymedzený všeobecne. t.z. nemá adresátov, ktorí by mohli v dobrej viere legitímne očakávať vydanie takéhoto opatrenia. Adresáti tohto zmiešaného správneho aktu, stojaceho medzi rozhodnutím a právnym predpisom nie sú konkretizovaní, ide o väčšie množstvo adresátov, pri ktorom nie je ani možné splniť legitímne očakávania všetkých týchto adresátov a vylúčiť nepriaznivé následky zasahujúce do sféry všetkých adresátov. Legitímne očakávania vo vzťahu k dotknutému územiu u adresátov územného plánu nemôžu znamenať požiadavku akejkoľvek nemennosti, nedotknuteľnosti alebo zachovania status quo predmetných pozemkov.
- II. Na právnom postavení žalobcov ako vlastníkov nehnuteľností sa prijatím VZN o zmene územného plánu nič nezmenilo.
- III. Odhliadnuc od toho, že nebol preukázaný nesprávny úradný postup žalovanej (ako prvý zákonný predpoklad pre vznik zodpovednosti žalovanej podľa zák. č. 514/2003 Z. z.), odvolací súd má za to, že škoda vyššie uvedeným spôsobom žalobcami vypočítaná nie je skutočnou, ale len hypotetickou škodou. K zmenšeniu majetku žalobcov totiž nedošlo, žalobcovia zmenšenie svojho majetku nepreukázali. Pritom podľa právnej teórie, je pod skutočnou škodou treba rozumieť majetkovú ujmu, ktorá spočíva v zmenšení majetku poškodeného. Žalobcovia však nepreukázali a ani netvrdili nadobúdaciú hodnotu za akú, resp. ktorú nadobudli pozemky do vlastníctva a ani, že v dôsledku nesprávneho úradného postupu žalovanej, pri ďalšom nakladaní s nimi utrpeli majetkovú ujmu. Mohlo by sa jednať o ušlý zisk, ktorý predstavuje to, čo poškodenému ušlo v dôsledku spôsobenia škody; inak povedané v dôsledku spôsobenia škody nedošlo k zväčšeniu (rozmnoženiu) majetku, hoci sa to pri predpokladanej činnosti dalo očakávať. Ušlý zisk však nie je jednoduchým rozdielom posudkami určených hodnôt tých istých pozemkov v rôznych časoch.

Právna oblasť: Občianske právo, Civilné procesné právo

Právny inštitút: Neodkladné opatrenia

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 514/2003 Z. z. – § 10, § 14, § 15, § 17
50/1976 Zb. – § 11 ods. 1, ods. 5, § 17 ods. 1, § 26 ods. 3, § 27 ods. 3, ods. 6,
§ 30 ods. 1, ods. 4, § 31 ods. 1

14. Možné budúce napojenie sa na inžinierske siete nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa pre nezrušenie podielového spoluvlastníctva

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17Co/109/2023 zo dňa 20. 3. 2024

Anotácia:

V konaní o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva bola spornou nehnuteľnosť, a to prístupová cesta k nehnuteľnostiam žalobcov 1/ a 2/ ako aj žalovaného.

Žalobcovia tvrdili, že v prípade možného odpredaja nehnuteľností by tieto boli ťažko predateľné, nakoľko nemajú dvor.

Právna veta:

K odôvodneniu rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý videl dôvody hodné osobitného zreteľa pre zamietnutie návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva podľa § 142 ods. 2 OZ aj s poukazom na možné budúce napojenie sa na inžinierske siete zo strany žalovaného, na ktoré v súčasnosti napojený nie je, odvolací súd považuje za nutné poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/78/92 zo dňa 27.11.1992, v zmysle ktorého „skutočností, na základe ktorých by bolo možno takéto osobitného zreteľa hodné dôvody pre zamietnutie návrhu vyvodit', musia však existovať už v čase vyhlásenia takéhoto rozhodnutia a musia vyplývať zo skutkového stavu ustáleného súdom k tomuto okamihu“. Na skutočnosť, že žalovaný sa možno v budúcnosti na inžinierske siete pripojí preto nebolo možné prihliadnuť ako na dôvod hodný osobitného zreteľa pre zamietnutie žaloby žalobcov.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Zrušenie podielového spoluvlastníctva

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 142 ods. 2 OZ

15. K zodpovednosti za škodu, ak banka vydá PIN k platobnej karte úpadcovi napriek tomu, že jedinou osobou oprávnenou disponovať bankovým účtom je správca

Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 4Cob/146/2022 zo dňa 25. 1. 2024

Anotácia:

Žalobca v odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci. Bol toho názoru, že v konaní preukázal porušenie povinnosti žalovaného, ktorý vydal PIN k platobnej karte úpadcovi napriek tomu, že vedel, že na jeho majetok bol vyhlásený konkurz a skutočností, že disponent k tomuto bankovému účtu bol v tom čase zo strany správcu zmenený tak, aby úpadca nemohol disponovať bankovým účtom. Podľa jeho názoru nemal a nemohol žalovaný vydať PIN k platobnej karte úpadcovi, pretože jedinou osobou oprávnenou disponovať bankovým účtom bol správca, o čom žalovaný vedel a čo aj bolo v konaní preukázané.

Právna veta:

Súd považuje za potrebné zdôrazniť, že bolo práve na správcovi, aby preukázal, že po vyhlásení konkurzu zrušil platobnú kartu k účtu úpadcu. Nie je možné pripisovať zodpovednosť za vznik škody žalovanému, ak tento konal len v súlade so zmluvnými podmienkami, ktoré boli dohodnuté medzi úpadcom (neskôr správcom úpadcu) a bankou. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom žalobcu, ktorý uviedol, že nebyť konania žalovaného, úpadca by sa nijakým spôsobom nedostal k finančnej hotovosti. Bolo úlohou správcu, aby zrušil platobnú kartu úpadcu a následne by banka nevydala nový PIN kód k platobnej karte, pretože táto by neexistovala. V prípade, keby pôvodný správca včas po vyhlásení konkurzu zrušil platobnú kartu vydanú k účtu úpadcu, ten by sa nedostal k finančnej hotovosti na bankovom účte.

Právna oblasť: Obchodné právo, Konkurz a reštrukturalizácia

Právny inštitút: Náhrada škody

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 373
7/2005 Z. z. – § 44
8/2005 Z. z. – § 10 ods. 1